

Historie a současnost požárního sboru v Petřvaldě

Ačkoliv se to nemusí na první pohled zdát, tak požární sbor obce Petřvald je úzce spjat s rozvojem obce resp. s rozvojem těžby uhlí v obci. I přes to, že první písemné zmínky o obci pochází z roku 1305, tak se ještě nejednalo o obec v pravém slova smyslu, ale pouze o jakousi zemědělskou osadu se skromným počtem obyvatel. Zlom nastal až v roce 1835, kdy karvinský feudál Jindřich Larisch – Mönnich zažádal o zapůjčení pozemků v obci Petřvald pro dolování uhlí, čímž započal období těžby v Petřvaldě. To v horizontu několika desítek let přispělo mj. i k nárůstu počtu obyvatel.

Samotný hasičský sbor v obci vznikl již v roce 1855 a jeho zakladatelem je hormistr z Jindřichovy jámy Heřman Menzel, ale podle některých pamětníků tento hormistr založil v roce 1853 družstvo deseti mužů, které mělo za úkol chránit zejména závodní majetek. Tak či onak patří hasičský sbor v Petřvaldě k jednomu z nejstarších na území dnešní České republiky.

Po založení sboru byli jeho členy výhradně horníci, kteří i po dvanácti hodinových směnách v dolech se v případě nutnosti obětavě dávali do služeb veřejného zájmu. Začátky nebyly vůbec jednoduché. Příslušníci sboru neměli téměř žádné speciální vybavení, ale museli si vystačit při hašení s obyčejnými vědry, primitivními žebříky a i do nejbližších míst obce se vše muselo dopravovat selskými vozy. Při všech svých činnostech byli členové odkázáni na pomoc ostatních občanů. Ještě téhož roku dostal sbor stříkačku bez sacího zařízení, které zkonstruoval mistr Kroker z Horní Suché. Tím se působnost sboru rozšířila i do sousedních obcí a do dalšího okolí (Radvanice, Karviná, atd.). Jen do roku 1873 se sbor účastnil hašení cca 50 požárů. Na první pohled se zdá, že to není mnoho, ale je ovšem nutné si uvědomit, že v tehdejší době trvalo hašení jednoho požárů i několik dnů.

V roce 1873 došlo k přeměně hasičského sboru na dobrovolný hasičský sbor. Členové sboru se v tomto období začali koordinovaně účastnit hasičských cvičení, kde se nacvičovala práce se žebříky, pomocnými nástroji a se stříkačkou. Z důvodu nedostatku výzbroje a výstroje se obrací na místní zastupitelstvo a zastupitelstva okolních obcí a samozřejmě i na občany s prosbou, aby vypomohli při nákupu nejpotřebnějšího vybavení. Zároveň předkládá ke schválení stanovy sboru, které jsou později schváleny. Dobrovolný hasičský sbor získává popularitu nejen na území obce Petřvald, ale i v okolních obcích. Přispívají k tomu i veřejná hasičská cvičení se stříkačkou nebo s cvičení lezeckého oddílu.

V roce 1877 byla na Evženově jámě vybudována siréna, aby členové sboru mohli být v případě mimořádných událostí svoláni. Dále byla předělána původní stříkačka, která nově měla sací zařízení a byla vybavena rozdělovačem pro dva vodní proudy, ale i přes tato vylepšení nezvládala plnit svůj úkol. A tak v roce 1890 za pomoci sbírky mezi občany byla zakoupena stříkačka nová. O několik let později obdržel sbor darem od místního závodu 200 m hadic a patentní Morrisovy spojky, které zefektivňovaly práci mužstva. Aby se práce ještě více zefektivňovala a doba zásahu byla kratší a tím i menší ztráty na životech a majetku, tak se v roce 1895 ze sbírky koupil vůz na náradí. Nicméně ale ani toto vybavení nebylo v návaznosti na růst obce dostačující, což vnímalo i vedení obce, a tak od roku 1901 začalo sbor finančně podporovat formou ročního příspěvku na údržbu a obnovu techniky. Kromě toho se sbor začal potýkat i s jiným problémem a tím byla neochota obyvatel pomáhat v době zdolávání mimořádných událostí a tak sbor začal pociťovat i nedostatek lidí pro rychlé a efektivní zásahy. To přispělo k radikálnímu rozhodnutí sboru v roce 1904 koupit stříkačku s parním pohonem. Ta umožňovala nejen čerpání vody za pomoci parního pohonu, ale umožňovala v případě poruchy parního okruhu i manuální obsluhu.

Od roku 1874 do roku 1905 zasahoval sbor v 207 případech z toho 65 krát na území obce. Některé z těchto požárů byly obrovské. Za zmínku určitě stojí požár v Bohumíně v roce 1875, kdy shořelo 28 stodol nebo požár ve Fryštátě (území dnešní Karviné) se shořelými 32 stodolami.

V následujícím období let 1905 – 1914 bylo zaznamenáno 110 požárů, u kterých sbor zasahoval.

Další přírůstek domů si vyžádal vybudování obecního vodovodu a v návaznosti na to se v roce 1912 v závodních koloniích vybudovaly požární hydranty, které přispěly k výkonnosti sboru.

S příchodem I. světové války byla činnost sboru utlumena a omezila se pouze na nejnnutnější případy.

Po skončení I. světové války se sbor rozhodl vybudovat zbrojnici. Převážnou část finančních prostředků získal formou půjčky. Další prostředky poskytly obecní zastupitelstvo a sbírka, která proběhla mezi občany. V roce 1925 již budova sloužila svému účelu. V roce 1924 si sbor pořídil spolkový prapor a ten SDH Petřvald schraňuje do současnosti a používá jej pouze při významných událostech jako je mj. ples SDH Petřvald.

Dne 21. února 1927 dochází na základě úsilí některých členů k rozdělení sboru dobrovolných hasičů na 2 samostatné sbory. Nově vzniká sbor dobrovolných hasičů u jámy Pokrok (Fučík I). Původní sbor přenechal novému sboru výzbroj a předal mu motorovou stříkačku vč. dluhu.

V roce 1928 byla u sboru vytvořena samaritánská četa, která byla jak prakticky, tak i teoreticky připravována pro poskytování první pomoci. Jenom v prvních deseti letech tato četa poskytla pomoc v 500 případech.

V roce 1930 sbor zakoupil první auto značky Mercedes pro hasičské účely. V roce 1932 ho členové sboru svépomocí předělali na hasičský vůz. S nově zvoleným vedením sboru se podařilo odkoupit pozemek, na kterém stála požární zbrojnice, a který byl do této chvíle pouze v pronájmu.

Až do příchodu 2. světové války docházelo pomalými kroky k modernizaci vybavení sboru. Tato modernizace byla ale zastavena obsazením Sudet a vpádem Němců do obce Petřvald dne 2. září 1939. Po dobu okupace byl sbor veden ve vojenském duchu a s hasičským sborem neměl nic společného.

Noc před příchodem Sovětské armády do obce dne 2. května 1945 je hasičské auto sboru zabaveno německým starostou, který v něm před vojsky prchnul. Auto se již nenašlo.

S návratem původních členů do hasičské zbrojnice bylo zjištěno, že ve zbrojnici nezbylo žádné vybavení. Celý sbor se musel začít vybavovat znova. Od místního závodu si půjčoval jak stříkačku, tak i nákladní automobil. Ještě téhož roku dostal od obce příspěvek na zakoupení nákladního vozu Opel – Blitz. Zakoupený vůz byl sice v havarijním stavu, ale členové sboru ho do roku 1946 dokázali svépomocí opravit a zprovoznit.

Zároveň došlo k opětovnému sloučení dobrovolného hasičského sborů na Březinách se sborem u jámy Pokrok (dnešní Fučík I). Dohodnut byl společný název Hasičský sbor v Petřvaldě ve Slezsku a původní sbory začaly působit jako I. četa (Březiny) a II. četa (Fučík I).

Sbor si pronajal pozemky v blízkosti svých objektů a využíval je pro praktickou přípravu svých členů. V tomto období sbor čítal 111 činných členů a 289 přispívajících. Ovšem i tato čísla byla na poměry obce nedostačující a tak se sbor rozhodl zainteresovat i mládež.

Od roku 1949 byla veškerá hasičská činnost podřízena požární inspektorátům. Prohloubila se i spolupráce s obcí, která začala více podporovat činnost sboru. Již v roce 1952 byla u obou dosavadních čet vytvořena družstva dorostu. Ta ale nevydržela dlouho a zůstalo pouze jedno družstvo u I. čty. V tom samém roce začali členové sboru provádět preventivní požární prohlídky obytných budov a jiných objektů a upozorňovali občany na případné závady. Zároveň se začali věnovat i školení a vzdělávání dospělých a dětí, protože si uvědomovali, že základem požární ochrany je prevence. A skutečně se podařilo snížit počet požárů na minimum.

V roce 1953 dochází k převodu Hasičské sboru v Petřvaldě ve Slezsku do správy obce. Sbor dostává druhou přenosnou stříkačku a vybavený požární vůz AS 16.

V roce 1955 proběhla jubilejní slavnostní schůze u stého výročí činnosti hasičů v Petřvaldě. V rámci této schůze se k činnosti sboru vyjádřil i tehdejší předseda ústředního výboru Československého svazu požární ochrany p. František Svoboda následujícími slovy: „Co do činnosti na úseku požární ochrany je to nejstarší sbor v Československé republice a chloubou v okrese Karviná.“

Zároveň ale zazněly i negativa a to zejména v podobě malého zastoupení žen a mládeže ve sborech dobrovolných hasičů.

V následujících letech se sbor snažil do svých řád přilákat ženy a mládež, ale i pokud se to povedlo, tak s postupem času vždy došlo k úpadku zájmu ze strany mládeže a žen.

V roce 1978 byla technika opět obnovena a vozidlo AS 16 bylo nahrazeno vozidlem AVIA DA12 A30.

Po revoluci byly snahy zrušit celý sbor dobrovolných hasičů (vč. I. i II. čty), ale toto nebylo naštěstí uskutečněno. Ovšem obě čty byly sloučeny a II. četa byla vč. techniky přestěhována do objektu I. čty (objekt dnešní hasičské zbrojnice). Tím se do užívání současnému SDH Petřvald dostal vůz RTHP 706 CAS25.

Po roce 2000 došlo k další postupné obměně techniky, která již pomalu dosluhovala a nezvládala plnit svou funkci. V roce 2006 bylo vozidlo RTHP nahrazeno Tatrou T148 CAS32 a v roce 2009 byla Avia nahrazena Fordem Transit upraveným pro potřeby SDH.

V roce 2014 se SDH Petřvald rozhodlo navázat na dřívější tradici výchovy mládeže a pořádání kulturních akcí (např. plesy), kdy výtěžek slouží na činnost sboru a na výchovu mládeže.

Od roku 2015 Tatru T148 CAS32 ve službě vystřídal vozidlo LIAZ CAS K 25.

K roku 2016 členskou základnu SDH tvoří 28 dospělých členů a 15 mladých hasičů. Ve výjezdové jednotce zařazené do jednotky plošného pokrytí JPO V je 12 členů.

SDH Petřvald Březiny
Rychvaldská 838
735 41 Petřvald